

ANİ ÇELİK AREVYAN: "EVET, BU BİR DAVET"

AYŞEGÜL SÖNMEZ * EYLÜL 3, 2018

MODERN&ÇAĞDAŞ 0 YORUM 0

ARA

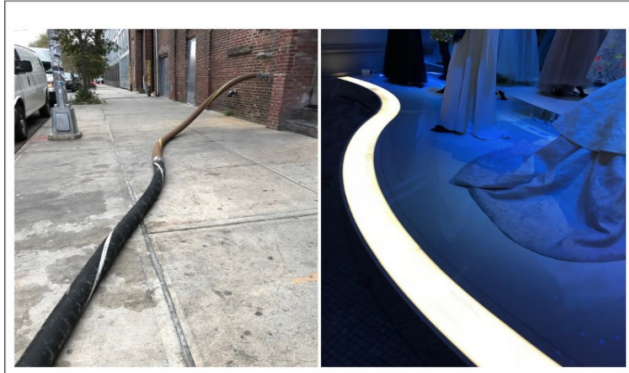
Ara

Walter Benjamin bir keresinde şöyle demiş: "Geleceğin okuryazarı, fotoğrafları okuyamayan insan olacaktır." Lakin fotoğrafları okumaya çağıran bir sergi var önümüzde. Ani Çelik Arevyan her ne kadar Olduğu Gibi dese de sergideki tüm imgeler izleyicinin varlığı, hafızası, bedeni ve arzularıyla birlikte olmadığı her şeye evrilmeye hazır. Bu yüzden gerçeği iddia eden fotoğraflarla değil, inanabileceğimiz; okuyarak çoğaltmak isteyeceğimiz fotoğraflarla karşılaşıyoruz. Bunu kaçıramayız!

-Son solo serginiz Olduğu Gibi aslında imgelerin olduğu gibi görünmediğine dair çok önemli bir farkındalığın altını çiziyor. Belki de şöyle mi demeliyim: Bir tür farkındalığa davet ediyor?

Doğru, böyle bir davet var. Bu farkındalığı ortaya çıkartan şeyse benim birlikte çalışan ikililer üzerinden düşünüyorum. Gördüklerimiz aslında her zaman çoklu anlamlar taşıyor. Ben iki imgeyi yan yana getirerek bir diyalog başlatmayı istiyorum. "Olduğu Gibi" serisinde imajlar aralarında kurdukları diyalogla yeni hikayeler oluşturuyorlar. İzleyicilerin bu hikayelerin içinde dolaşmalarının davet ettiğim farkındalık için yol açmasını isterim.

-Fotoğraflara güvenmek dediğimde bu şey size bir şey ifade ediyor mu? İmgeye güvenilir mi?

Fotoğraf doğası gereği güvenilir bir belge olarak hayatımızın birçok alanında var oluyor zaten. Örneğin biyometrik fotoğraflar, trafik kazası sonrası çekilen fotoğraflar, tıbbi amaçla çekilen fotoğraflar... Ancak fotoğraf benim için sanatçının anlatım aracı olarak ortaya konduğunda ilgi çekici oluyor. Bu noktada da güven, sanata duyulan güvene dönüşüyor. Sanatçının samimiyeti, fotoğrafta daha görünür ve belirleyici sanki.

-Peki beslenme kaynaklarınızı soracağım. En son sergiyi besleyenler hangi filmler anlar oldu?

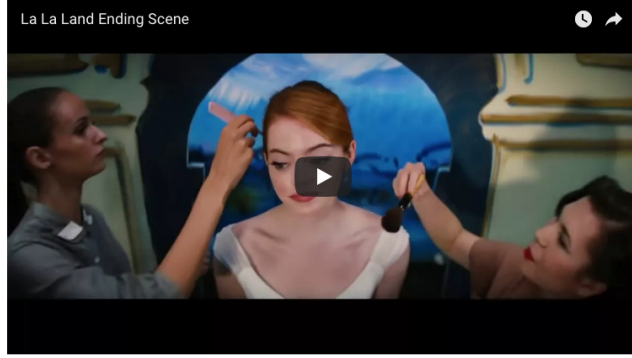
Sinemada en çok dikkat ettiğim şey farklı kurgu biçimleridir. Olduğu Gibi serisinin çıkış noktası olarak referans verebileceğim tek bir film yok. Kendi zaman tünelimde çıktığım bir yolculuğun izlerini taşıyor bu seri... Çoğunlukla animasyon ve bilim kurgu filmler severdim. Belki biraz

ilgisiz görünecek ama bu seriyi düşündüğümde *La La Land* geliyor aklıma, filmin final sahnesini etkileyici bulmuştum. İzleyicinin gözünün önünde filmin baş karakterinin yaşamadığı bir hayattan karelerin film şeridi gibi akması bana ilgi çekici gelmişti. Sanki zamanla oyun oynuyordu ve biz de tanıklıydık. Sahneler birbirinden kopuk gibi görünse de ortak bir hissiyatta birleşiyordu.

Chrysalide(No.26),1998,
70x100cm, C-Print

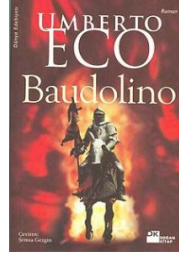

-Sergi izleyicili diyaloga davet ediliyle hikaye yazmasına olanak tanınmasıyla öne çıkacak gibi görünüyor. Edebiyatla ilişkinizi de merak ediyoruz dolayısıyla... Hikaye mi roman mı şilir mi?

Aslında daha çok otobiyografi ve felsefe okumayı tercih ediyorum ama edebiyat deyince sevdiğim yazarlardan Umberto Eco aklıma geliyor, iç içe geçmiş hikayelerden oluşan romanları ilgimi çekiyor. *Kraliçe Loana*'ın *Gizemli Alevi* ve *Baudolino* en sevdiğim kitapları arasında. "*Olduğu Gibi*"deki imajların birbirleriyle diyalogunu ve tümünün iç içe geçen hallerini, Eco romanlarının kurgusuna benzetiyorum. Sürekli hikayeler uyduran Baudolino gibi...

-Bir çağdaş sanat olarak fotoğraf değişini de konuşmak isterim. Fotoğrafın çağdaş sanatçılar tarafından onlarca araçtan biri olarak kullanılmasının sadece araç olarak fotoğrafı kullanan sanatçılar açısından bir değerlendirilmesini?

Bence bu sorunun cevabı sanatçının zihninin işleyiş şekli ile ilgili...Başka sanatçılar adına konuşamam. Zihnimde fotoğrafla yapacağım şeyi önce ışık olarak düşünürüm, yani önce fotoğrafın ışığı gelir aklıma, formlar ve konuları sonradan eklenir. Bilemiyorum, ben işlerimi hep ışık olarak düşündüğüm için, başka bir mecra hiç çekici gelmedi. Işık fotoğrafın özü, o olmazsa fotoğraf yok, oysa resimdeki ışık teknikle keşfedilen, üretilen bir şey. "*Olduğu Gibi*" serisinde ise, kendi erken dönem işlerimden itibaren zihnimin yönlendiği, ilgilendiği gerek performans (*BL & D*, *Chrysalide*, *Poetics*), gerek nesneler (*Still-life with Flowers*), gerek jestler (*A Reading*, *A Paradise*) üzerinden düşünme biçimimi ve zihnimin işleyişini daha yalın bir şekilde başka bir gözle yeniden gördüm.

-Bu üç serinizden burada feminiteliği feminiteyi ele alış biçiminden konuşmak istiyorum: Chrysalide, Still Life with Flowers, A Reading ve A Paradise hatta Gaze serilerinden.... Bu serilerin ortak paydası sana ait olan bir feminiteyi tanımlamak olduğunu söylersem ne dersin?

Benim esas derdim zaman. Hep zamanın akışını takip ettim ve izledim. Zamana baktım. Bu feminen bir bakıştırm belki... *A Reading*, *A Paradise*, *A Gaze* serileri de zamanı anlatıyor... *Chrysalide* ise geçen zamanı vurguluyor. Bu serilerde zamanın öznesi bir kadın olabilir tabii ki. *Olduğu Gibi* serisi ise zamanda sıçrama üzerine kurulu. Aslında hepsini birleştiren ortak payda zaman.

A Gaze #3, 2002
50x33,5cm, C-Print

-Geçmiş işlerinizle beraber yani erken dönem ve son dönem birbirlerini ilginç bir şekilde tamamlamıyor mu? Kopuş yok sanki kavuşma var formlar ışık ve figürasyona ilişkin?

Bu yorumun için teşekkür ediyorum. Fotoğraflarımın hepsini aslında bir bütün olarak görüyorum. Kavuşmadan bahsetmen çok doğru. Bir çemberin etrafına dizilmiş gibi hepsi zihnimde birbirinin etrafında dönüyor. Hepsini aslında aynı bakışla şekillenmesine rağmen zamanın akışıyla, değişimimle birlikte onların değişimi de görünür oluyor. Zaman beni de fotoğraflarımı da birbirimize yaklaştırıp dönüştürüyor. Bu sayede kendimi dahi iyi tanıyor ve görüyorum. Aslında ben her zaman ifade ettiğim gibi sonsuz ve sınırsız ifadelerle ilgileniyorum. Bir anlamda sınırları önemsemiyorum demek oluyor bu, çünkü sınır da aslında kopuş demek. *Olduğu Gibi* serisindeki fotoğrafların çoğunun farklı seyahatlerim sırasında çekilmiş olmasıyla da uyuyor bu yaklaşım. Bu sergimde hem zamanın hem de coğrafyanın koyduğu sınırlar bulanıklaşıyor, önemini kaybediyor.

Chrysalide(No.26),1998,
70x100cm, C-Print

– Kadın fotoğrafçı kadın sanatçı var mı senin için feminiteyle zamanı konuşmuşken? Kadın bedeninin imge gibi sabitlenemez açık ve oluş içinde olduğu görüşüne katılır mısın?

Sanatçı veya fotoğrafçı kimliğini bir cinsiyetle bağlantılı olarak düşünmeyi tercih etmiyorum. Örneğin çok beğendiğim **Duane Michals**'ın işlerinde de feminen bir duyarlılık görebiliyorum. Senin tespitin aklıma *Chrysalide* serimde veya *Bu Dünyaya Ait İzler* serlerinde figürlerimin hep hareket halinde olduğunu getirdi. Bu durum senin bahsettiğin açık olma ve oluş içinde olma halleriyle bağlantılı sanki. Fotoğraflarımda hareket halindeki kadın figürlerin duruşlarını sabitlemek mümkün değil, sürekli bir oluş halinde onlar da...

(Haldun Dostoglu'nun küratöryal desteği ve Nevzat Sayın'ın sergi mimarisiyle gerçekleşen “Olduğu Gibi” sergisi, 5 -30 Eylül 2018 tarihleri arasında Galata Rum Okulu'nda ziyarete açık olacak.)